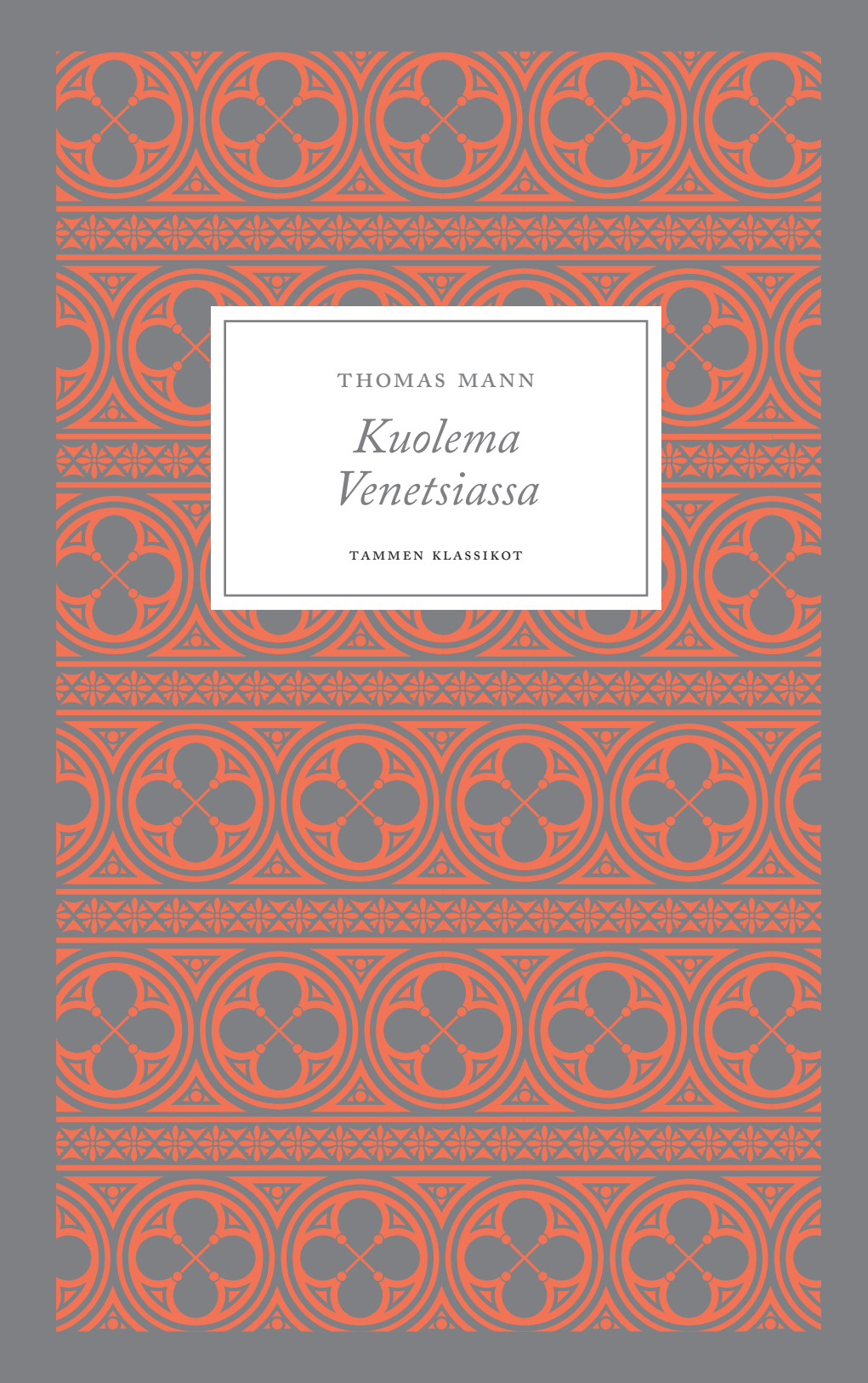

THOMAS MANN

*Kuolema
Venetsiassa*

TAMMEN KLASSIKOT

Kuolema Venetsiassa

THOMAS MANN

Kuolema Venetsiassa

ja muita kertomuksia

TAMMEN KLASSIKOT

SUOMENTANEET

OILI SUOMINEN, EEVA-LIISA MANNER JA AARNO PEROMIES

TAMMI

HELSINKI

Saksankielinen alkuteos *Erzählungen* (Gesamtausgabe 1960).
Tämän valikoiman ensimmäinen suomenkielinen painos ilmestyi 1985.
Mario ja taikuri -novellin on suomentanut Eeva-Liisa Manner,
Tonio Kröger -novellin on suomentanut Aarno Peromies,
muut valikoiman kertomukset on suomentanut Oili Suominen.
Ensimmäinen pehmeäkantinen painos ilmestyi 2026.

Suomenkielinen laitos
© Oili Suominen, Eeva-Liisa Manner, Aarno Peromies ja Tammi 1985

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Tammi, Lönnrotinkatu 18, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-04-7740-0

Painettu EU:ssa
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut tuotevastuu@tammi.fi

Sisällys

Pikku herra Friedemann	7
Tristan	35
Tonio Kröger	80
Vaikea hetki	147
Kuolema Venetsiassa	156
Hämmennystä ja varhaista tuskaa	234
Mario ja taikuri	272
Petetty	319

Pikku herra Friedemann

1

Imettäjän syytä kaikki. — Mitä auttoi, että ensimmäisten epäilyjen synnyttyä konsulinna Friedemann vakavasti kehotti häntä hillitsemään pahettaan? Mitä auttoi, että rouva ravitsevan oluen lisäksi joka päivä tarjosi hänelle lasillisen punaviiniä? Äkkiä kävi ilmi, että tyttö alentui jopa juomaan sen spriin joka oli määrää käyttää keittimen polttoaineena, ja ennen kuin saatiin hankituksi joku hänen tilalleen, ennen kuin hänet oli voitu panna pois, oli onnettomuus jo ehtinyt tapahtua. Kun äiti ja kolme kasvuikäistä tytärtä eräänä päivänä palasivat kaupungilta kotiin, lojui pieni, noin kuukauden ikäinen Johannes pelottavan hiljaa vikisten lattialla pudottuaan hoitopöydältä, ja imettäjä seisoి tylsästi toljottaen vieressä.

Lääkäri, joka varovaisen lujin ottein tutki tuon käpertyneen ja vapisevan ihmisenalun, oli hyvin, hyvin vakavan näköinen, kolme tytärtä nyyhkyttivät jossakin nurkassa, ja rouva Friedemann rukoili ahdistuksissaan ääneen.

Naisparka oli jo ennen pojan syntymää joutunut kokemaan, miten hänen puolisonsa, Alankomaiden konsuli, joutui yhtä äkillisen kuin ankarankin sairauden uhriksi, ja yhä surun murtamana hän ei edes jaksanut toivoa että saisi pitää pikku Johanneksen. Mutta kahden päivän kuluttua lääkäri ilmoitti hänen kättään rohkaisevasti puristaen, että välitöntä vaaraa ei suoranaisesti enää ollut, vähäinen aivovamma nimenomaan oli nyt täysin korjautunut, minkä saattoi huomata jo katseestakin, joka ei tosiaankaan enää ollut niin tylsän tuijottava kuin alkuun... Oli vain jätävä odottamaan miten asia kehittyisi — ja toivottava parasta, kuten sanottu, toivottava parasta...

Se harmaa päätytalo jossa Johannes Friedemann kasvoi sijaitsi vanhan, tuskin keskikokoisen kauppakaupungin pohjoisportin luona. Ulko-ovesta pääsi avaraan kivilattiaiseen eteiseen, josta puisen, valkoiseksi maalatun kaiteen reunustamat portaat johtivat yläkerroksiin. Ensimmäisen asuinkerroksen olohuoneen tapeteissa oli haalistuneita maisemakuvia, ja tummanpunaisen plyysiliinan peittämän raskaan mahonkipöydän ympärillä oli jäykkälinjaisia huonekaluja.

Täällä Johannes lapsuusaikoinaan usein istui ikkunan ääressä pienellä jakkaralla äitinsä jalkojen juuressa, ihaillen ikkunan edessä hehkuvia kauniita kukkia, kuunnellen vaikkapa ihmeellistä tarinaa ja katsellen äidin sileää harmaata tukkaa ja hyviä lempeitä kasvoja ja hengittäen äidistä huokuvaa kevyttä tuoksua. Tai ehkä hän pyysikin saada katsoa isän kuvaa, joka esitti ystävällistä poskipartaista herraa. Isä oli taivaassa, niin äiti sanoi, ja odotti siellä heitä kaikkia.

Talon takana oli pieni puutarha, jossa kesäaikaan tavallisesti vietettiin suuri osa päivää, vaikka läheisestä sokeritehtaasta lähes aina leyhähtelikin imelää tuoksua. Puutarhassa oli vanha pahkurainen saksanpähkinäpuu, ja sen varjossa pikku Johannes usein istui matalalla jakkaralla pähkinöitä naksautellen, kun taas rouva Friedemann ja kolme nyt jo aikuista sisarta viihtyivät harmaasta purjekankaasta tehdyn telttakatoksen alla. Äidin katse vain kohosi usein käsityöstä ja kääntyi alakulaisen ystävällisenä lasta kohti.

Kaunis ei pikku Johannes ollut, ja kun hän kyyhötti siinä jakkarallaan kapearintaisena, kumaraselkäisenä ja aivan liian pitkiä laihoja käsivarsiaan liikutellen ja naksutteli pähkinöitä kätevästi ja innoissaan, hän oli todellakin omituinen näky. Hänen kätensä ja jalkansa olivat kylläkin sirot ja kapeat, ja hänellä oli suuret ruskeat kauriinsilmät, pehmeäpiirteinen suu ja hieno vaaleanruskea tukka. Vaikka hänen kasvonsa niin surkeasti upposivatkin hänen hartioidensa väliin, niitä silti saattoi sanoa melkeinpä kauniiksi.

Kun hän oli seitsenvuotias, hänet pantiin kouluun, ja niin vuodet kuluivat yksitoikkoisina ja nopeasti. Koomisen tärkeästi astellen, niin kuin rujojen ihmisten tapana usein on, hän joka päivä kulki päätytalojen ja puotien välissä kohti vanhaa koulutaloa jossa oli goottilaiset holvit; ja kun hän kotona oli tehnyt läksynsä, hän saattoi lukea kauniita, koreakuvaisia kirjojaan tai puuhailla puutarhassa sisarten hoitaessa sairastelevan äidin taloutta. He kävivät myös kutsuilla, sillä Friedemannit kuuluivat kaupungin parhaisiin piireihin; mutta naimisiin ei kukaan siskoista vielä valitettavasti ollut mennyt, — omaisuutta heillä ei suuremmin ollut, ja he olivat aika rumiakin.

Johanneskin sai ikätovereiltaan silloin tällöin vierailukutsun, mutta ei hänelle ollut suurtakaan iloa heidän seurastaan. Hän ei voinut osallistua heidän leikkeihinsä, ja kun he suhtautuivat häneen aina kiusaantuneen pidättyväisesti, ei minkäänlaista toveruutta voinut syntyä.

Tuli aika, jolloin hän koulunpihalla kuuli heidän puhuvan tietynlaisista kokemuksistaan; valppaasti ja silmät suurina hän kuunteli miten he kertoivat ihastuneensa johonkuhun tyttöön, eikä hän sanonut sanaakaan. Nuo asiat, jotka näköjään ihan tyystin täyttivät muiden ajatukset, niin hän tuumi itsekseen, eivät olleet häntä varten sen paremmin kuin voimistelu ja pallopelitkään. Joskus se vähän suretti häntä; mutta loppujen lopuksi hän oli alun alkaenkin tottunut tulemaan toimeen yksin, muiden harrastukset eivät olleet häntä varten.

Silti kävi niin, että hän — kuudentoista ikäisenä — äkkiä ihastuikin erääseen samanikäiseen tyttöön. Tyttö oli hänen luokkatoverinsa sisar, vaalea, riehakkaan iloinen tyttölapsi, johon hän tutustui ollessaan veljen luona. Tytön läheisyydessä hän tunsu outoa hämmennystä ja ujoutta, ja hän oli syvästi suruissaan, kun tyttö muiden tavoin kohteli häntä kiusaantuneesti ja teennäisen ystävällisesti.

Kun hän kesäisenä iltapäivänä kulki yksinään kaupungin valleilla, hän kuuli jasmiinipensaan takaa kuiskuttelua ja jäi

varovasti kuuntelemaan oksien taakse. Jasmiinin edessä oli penkki, ja penkillä istui juuri se tyttö pitkän punatukkaisen pojan kanssa jonka hän kyllä tunsi; poika oli kietonut käsivartensa tytön ympärille ja painoi hänen huulilleen suudelman johon tyttö tirsken vastasi. Tämän nähtyään Johannes Friedemann kääntyi ja lähti hiljaa tiehensä.

Hänen päänsä oli entistä syvemmällä hartioiden välissä, hänen kätensä vapisivat, ja viiltävä, painostava tuska kohosi hänen rinnastaan kurkkua kuristamaan. Mutta hän nieli tuskan ja ryhdistäytyi päättäväisesti, sen verran kuin kykeni. 'Hyvä', hän sanoi itselleen, 'se siitä. En aio koskaan enää välittää mistään tuollaisesta. Muille se suo iloa ja onnea, mutta minulle siitä ei muuta ole kuin murhetta ja tuskaa. Se on ohi nyt. Se ei enää liikuta minua. Ei koskaan enää...'

Päätös rauhoitti hänet. Hän luopui, luopui ainiaaksi. Hän meni kotiin ja otti kirjan käteensä tai soitti viulua, sillä viulua hän oli rintakehensä rujoudesta huolimatta oppinut soittamaan.

4

Seitsentoistavuotiaana hän päätti koulun ryhtyäkseen kauppiaaksi, sillä kauppiaita olivat hänen piireissään kaikki; hän meni oppipojaksi herra Schlievogtin suureen puutavaraliikeseen, joka sijaitsi joen rannalla. Häntä kohdeltiin huomaavaisesti, hän puolestaan oli ystävällinen ja auttavainen, ja niin kului aika rauhallisesti ja säännöllisesti. Mutta kun Johannes kävi kahtakymmentäyhtä, hänen äitinsä pitkään sairastettuaan kuoli.

Johannes Friedemann tunsi suurta tuskaa, jota hän vaali pitkään. Hän nautti tuskastaan, hän antautui sille niin kuin antaudutaan suurelle onnelle, hän helli tuskaansa tuhansin lapsuudenmuistoin ja otti kaiken irti tästä ensimmäisestä voimakkaasta elämyksestään.

Eikö elämä sinänsä ole hyvä, olkoonkin ettei meidän elämämme aina muotoudu sellaiseksi että sitä sanottaisiin ”onnelliseksi”? Johannes Friedemann oli sitä mieltä, ja hän rakasti elämää. Kukaan ei käsitä miten hartaan huolekkaasti

tämä mies, joka oli luopunut suurimmasta onnesta mitä elämällä on tarjota, osasi nauttia niistä iloista jotka olivat hänen ulottuvillaan. Keväinen kävelyretki kaupungin reunamien puistoissa, kukan tuoksu, linnun laulu — eikö sellaisista asioista saattanutkin olla kiitollinen?

Ja voidakseen nauttia on oltava sivistynyt — niin, sivistys onkin aina juuri sitä että osaa nauttia —, senkin hän ymmärsi: ja niin hän sivistä itseään. Hän rakasti musiikkia ja kävi kaikissa konserteissa mitä kaupungissa järjestettiin. Hän itse oli vähitellen oppinut soittamaan viulua niin ettei se kuulostanut lainkaan hullummalta, vaikka hän kyllä soittaessaan näytti kovin omituiselta; hän iloitsi jokaisesta kauniista ja pehmeästä sävelestä jonka hän onnistui soittamaan. Paljon lukemalla hän myös oli ajan mittaan omaksunut kirjallisen maun, jonka kaltaista ei kai kellään muulla kaupungissa ollutkaan. Hän oli perehtynyt uusiin koti- ja ulkomaisiin suuntauksiin, hän osasi ottaa kaiken nautinnon irti runon rytmien viehätyksestä, antautua hienosti kirjoitetun novellin intiimiin tunnelmaan... ah! saattoipa melkein sanoa että hän oli nautiskelija.

Hän oppi tajuamaan, että kaikesta kannattaa nauttia ja että on lähes typerää tehdä ero onnellisten ja onnettomien elämysten välillä. Hän otti auliisti vastaan kaikki tuntemuksensa ja tunnelmansa ja helli ja hoivasi haikeita yhtä lailla kuin hilpeitäkin: ja myös toteutumattomia toiveita — *kaipuuta*. Sitä hän rakasti aivan sen itsensä takia ja ajatteli, että toiveen toteutuessa paras jo olisi ohi. Eikö varhaisten kevättiltojen suloinen, kipeä, epämääräinen kaipaus ja toivo olekin nautinnollisempaa kuin kaikki täyttymys mitä kesä saattaa suoda? — Toden totta, hän oli nautiskelija, tämä pikku herra Friedemann!

Sitä eivät varmaankaan ihmiset tienneet tervehtiessään häntä kadulla tuohon säälivän ystävälliseen tapaan, johon hän oli saanut tottua. He eivät tienneet, että tuo onneton raajarikko joka siinä kadulla marssi niin koreana ja tärkeänä vaaleassa päällystakissaan ja kiiltävässä silinterissään — outoa kyllä hän oli hiukan turhamainen — rakasti hellästi elämää, joka hänen kohdallaan sujui tyynesti, ilman suuria

mielenkuohuja, mutta tulvillaan hiljaista ja herkkää onnea, hän kun tiesi mistä sitä etsiä.

5

Herra Friedemannin varsinainen harrastus, hänen todellinen intohimonsa oli kuitenkin teatteri. Hänellä oli erinomaisen vahva dramatiikan taju, ja jonkin rajun näyttämötapahduman, jonkin murhenäytelmän katastrofin takia saattoi hänen koko pieni ruumiinsa ruveta vapisemaan. Hänellä oli kaupungin-teatterin ensimmäisellä parvella oma vakiopaikkansa, jossa hän istuikin usein, ja toisinaan hänellä oli seuranaan kolme sisartaan. Äidin kuoleman jälkeen olivat sisaret itse hoitaneet omaa ja veljensä taloutta vanhassa talossa, jonka he omistivat yhdessä veljensä kanssa.

Naimisissa he eivät valitettavasti vieläkään olleet; aikoja sitten he olivat jo tulleet siihen ikään jolloin on aika tyytyä osaansa, sillä Friederike, siskoista vanhin, oli seitsemäntoista vuotta herra Friedemannia vanhempi. Friederike ja hänen sisarensa Henriette olivat hiukan liian pitkiä ja laihoja, kun taas Pfiffi, nuorimmainen, oli aivan liian pieni ja pyylevä. Nuorimmalla siskolla muuten oli hassunkurinen tapa hytkähdellä puhuessaan, ja samalla hänen suupeliinsä kertyi sylkeä.

Pikku herra Friedemann ei suuremmin kantanut huolta kolmesta sisarestaan; mutta nämä pitivät lujasti yhtä ja olivat aina samaa mieltä. Eritoten silloin kun joku tuttavapiirissä kihlautui, he yhteen ääneen vakuuttivat, että se tosiaan oli *erittäin* ilahduttavaa.

Veli jäi asumaan siskojen kanssa senkin jälkeen kun hän herra Schlievogtin puutavaraliikkeestä lähdettyään perusti oman yrityksen, osti omiin nimiinsä jonkin pienen liikkeen, jonkinlaisen agentuurintapaisen josta ei ollut liian paljon työtä ja vaivaa. Hänellä oli hallussaan muutama huone talon pohjakerroksesta, niin ettei hänen tarvinnut kavuta portaita yläkertaan muulloin kuin aterioille, sillä toisinaan häntä hiukan vaivasi astma.

Kolmikymmenvuotispäivänään, aurinkoisena ja lämpimänä heinäkuun päivänä, hän istui päivällisen jälkeen puutarhan harmaan telttakatoksen alla nojaten päätään uuteen niskatyy-nyyn, jonka Henriette oli tehnyt hänelle, suussaan hyvä sikari ja kädessään hyvä kirja. Silloin tällöin hän pani kirjan sivuun, kuunteli vanhassa pähkinäpuussa istuvien varpusten hilpeää viserrystä ja katseli taloon johtavaa siistiä soratietä ja nurmikentän kirjavia kukkaistutuksia.

Pikku herra Friedemannilla ei ollut partaa, eivätkä hänen kasvonsa juuri olleet muuttuneet; piirteet vain olivat hiukan entisestään terävöityneet. Hänen hieno vaaleanruskea tukkansa oli kammattu jakauksesta sileästi sivulle.

Kerran päästäessään kirjan vaipumaan polvilleen ja katsellessaan ylös siniselle, aurinkoiselle taivaalle hän ajatteli: 'Nyt on siis mennyt kolmekymmentä vuotta. Edessä on vielä ehkä kymmenen tai kenties kaksikymmentäkin vuotta, Luoja tietää. Ne tulevat ja menevät tyynesti ja ääneti niin kuin nämä kuluneet vuodetkin, ja minä odotan niitä rauhallisin mielin.'

6

Saman vuoden heinäkuussa sotilaspiirin johdossa sitten tapahtui muutos joka sai koko kaupungin kiihdyksiin. Tukeva ja leppoisa herra, joka vuosikaudet oli hoitanut komentajan tehtäviä, oli ollut hyvin suosittu seurapiireissä, ja hänen lähdöstään olivat monet pahoillaan. Luoja ties minkä vuoksi sitten juuri herra von Rinnlingen tuli pääkaupungista tänne hänen sijaansa.

Eikä siinä tainnut hassummin käydäkään, sillä uusi evers-tiluutnantti, joka oli naimisissa mutta lapseton, vuokrasi eteläisestä esikaupungista hyvin tilavan huvilan, mistä pääteltiin että hän aikoi pitää kutsuja. Huhu jonka mukaan hän oli erittäin varakas sai joka tapauksessa vahvistusta siitä, että hän toi tullessaan taloon neljä palvelijaa, viisi ratsu- ja valjakkohevosta, nelipaikkaiset vaunut ja kevyet jahtivaunut.

Herrasväki alkoi pian saavuttuaan tehdä vierailuja arvossa-pidettyihin perheisiin, ja heidän nimensä oli kaikkien huulil-

la; pääasiallinen kiinnostus ei silti suinkaan kohdistunut herra von Rinnlingeniin itseensä, vaan hänen puolisoonsa. Herrat olivat ällistyneitä eivätkä hetimiten osanneet lausua mielipidettään; rouvat sen sijaan eivät alkuunkaan hyväksyneet Gerda von Rinnlingenin olemusta ja tapoja.

”On tietysti selvää”, asianajaja Hagenströmin rouva lausui Henriette Friedemannille heidän jutellessaan, ”että hänessä on pääkaupunkilainen tuulahdus. Hän polttaa, hän ratsastaa — mikäpäsiinä! Mutta kun hänen käytöksensä ei ole vain vapaata, se on kursailemattoman riehakasta, eikä sekään vielä ole aivan oikea sana... Nähkääs kun hän ei ole laisinkaan ruma, häntä voisi suorastaan pitää sievänäkin; eikä hänessä silti ole tippaakaan naisellista viehätyvoimaa, hänen katseessaan, hänen naurussaan, hänen liikkeissään ei ole lainkaan tuota miesten niin ihailemaa naisellisuutta. Hän ei keimaile, ja Herra nähköön, minä nyt olen viimeinen paheksumaan sitä; mutta onko nyt sentään sopivaa että niin nuorelta naiselta — hän on kahdenkymmenenneljän — tyystin puuttuu luonnollinen viehkeys ja sulous? Rakas ystävä, minä en ole kovin sukkelasanainen, mutta minä tiedän mitä mieltä minä olen. Meidän arvoisat herramme ovat vielä kuin puulla päähän lyötyjä: mutta saattepa nähdä että he viikon parin kuluttua rupeavat aivan inhoten hyljeksimään häntä.”

”Niin no”, neiti Friedemann sanoi, ”onhan hänellä oivallinen tuki ja turva.”

”Aivan niin, se hänen miehensä!” huudahti rouva Hagenström. ”Ja miten hän kohtelee miestänsä? Se teidän pitäisi nähdä! Ja kyllä te sen vielä näettekin! Minä olen ensimmäinen sanomaan, että naimisissa olevan naisen on tietyssä määrin suhtauduttava torjuvasti toiseen sukupuoleen. Mutta miten se nainen käyttäytyykään omaa miestänsä kohtaan? Hän sitten osaa katsoa miestänsä jääkylmin silmin ja sanoa sääli-vään sävyyn ’rakas ystävä’ niin että se on suorastaan kuohutavaa! Ja kun näkee hänen miehensä — mikä korrekti, ryhdikäs, ritarillinen, hyvin säilynyt nelikymmenvuotias mies, loistava upseeri! Ovat olleet neljä vuotta naimisissa... voi hyvä ystävä...”

Ensimmäisen kerran pikku herra Friedemannin oli suotu nähdä rouva von Rinnlingen kaupungin pääkadulla, jonka varrella oli lähes pelkästään liiketaloja, ja tämä kohtaaminen sattui keskipäivällä, herra Friedemannin juuri tullessa pörsistä, missä hänellä oli ollut oma sanansa sanottavana.

Tomerana ja tärkeänä hän käveli kadulla vierellään tukkukauppias Stephens, tavattoman isokokoinen ja jykevähartiainen herrasmies, jolla oli pyöreäksileikattu poskiparta ja kauhean paksut kulmakarvat. Herroilla oli päässään silinteri, ja lämpimän ilman takia he olivat avanneet päällystakkinsa napit. He puhuivat politiikkaa ja napauttivat kävelykkeppiään tahdissa katukäytävään; heidän päästyään kadun puoleen väliin sanoi tukkukauppias Stephens äkkiä:

”Pahus vieköön, ellei tuolla tule vaunuissaan rouva Rinnlingen.”

”No sepäs sattui”, sanoi herra Friedemann korkealla ja hiukan kimeällä äänellään katsellen odottavasti suoraan eteenpäin. ”Minä kun en vielä olekaan päässyt häntä näkemään. Siinä ne keltaiset vaunut nyt ovat.”

Ja tosiaankin rouva von Rinnlingen ajoi tänään keltaisilla jahtivaunuilla ja ohjasi kahta soreaa hevosta ihan itse, palvelija sai istua hänen takanaan käsivarret ristissä. Rouvalla oli yllään väljä, aivan vaalea jakku, ja hamekin oli vaalea. Ruskean nahkanauhan koristaman pienen pyöreän olkihatun alta pursuivat punertavanvaaleat hiukset, jotka oli kammattu korvien päälle ja jotka putosivat niskaan paksuna raskaana nutturana. Soikeiden kasvojen iho oli himmeänvaalea, ja hänen kovin lähellä toisiaan sijaitsevien ruskeiden silmiensä nurkissa oli sinertävät varjot. Lyhyen mutta sangen hienopiirteisen nenän päällä oli rivi kesakoita, mikä oli oikein pukevaa; hänen suunsa kauneudesta ei pystynyt sanomaan mitään, sillä hänellä oli tapana työntää alahuulensa törörlleen ja vetää taas taakse, hangata sitä ylähuulta vasten.

Vaunujen ehdittyä heidän kohdalleen tukkukauppias Stephens tervehti erinomaisen kunnioittavasti ja myös pikku herra Friedemann nosti hattuaan katsoen samalla rouva von

Rinnlingeniä tarkasti ja silmät suurina. Rouva antoi ratsupiiskansa vaipua, nyökkäsi hiukan päätään ja ajoi hitaasti ohitse katsellen samalla taloja ja näyteikkunoita kadun kahta puolta.

Muutaman askelen päässä tukkukauppias sanoi:

”Hän on ollut ajelulla ja on nyt menossa kotiin.”

Pikku herra Friedemann ei vastannut, vaan tuijotti edessään olevaa katukiveystä. Sitten hän äkkiä vilkaisi tukkukauppiasta ja kysyi:

”Mitä sanoittekaan?”

Ja herra Stephens toisti terävän huomautuksensa.

8

Kolme päivää myöhemmin Johannes Friedemann palasi jopäpäiväiseltä kävelyltään kotiin kello kaksitoista. Puoli yhdeltä syötiin päiväateria, ja hän oli juuri menossa puoleksi tunniksi ”toimistoonsa”, joka oli heti oikealla ulko-oven vieressä, kun palvelustyttö tuli eteisen poikki sanomaan hänelle:

”Vieraita, herra Friedemann.”

”Minun huoneessaniko?” hän kysyi.

”Ei, vaan ylhäällä, neitien luona.”

”Keitä siellä on?”

”Everstilutnantti von Rinnlingen rouvineen.”

”Oh”, sanoi herra Friedemann, ”minä kyllä...”

Ja hän nousi portaat yläkertaan. Hän käveli halki hallin ja oli jo tarttunut ”maisemahuoneeseen” johtavan korkean valkoisen oven kahvaan, kun hän äkkiä pysähtyi, astui askelen taaksepäin, kääntyi ja käveli hitaasti samaa tietä takaisin. Ja vaikka hän oli aivan yksin, hän ääneen sanoi itselleen:

”Ei. Mieluummin ei —”

Hän meni alas ”toimistoonsa”, istuutui kirjoituspöydän ääreen ja tarttui sanomalehteen. Minuutin kuluttua hän päästi lehden vaipumaan ja katseli sivulleen ulos ikkunasta. Niin hän istui, kunnes palvelustyttö tuli ilmoittamaan että pöytä oli katettu; silloin hän lähti ylös ruokailuhuoneeseen, missä

Nobel-voittajan monipuolinen kertomuskokoelma

Kuolema Venetsiassa ja muita kertomuksia
muodostaa jännittävän kaaren 22-vuotiaan
lahjakkuuden näytteestä 78-vuotiaan neron taiteeseen.

Kertomuksissa näkyy havainnollisesti Mannin
merkitys modernin ihmiskuvan muovaajana:
hänen psykologinen silmänsä näki ihmisen pimeään
ja torjutun puolen, eikä hän arastellut ottaa sitä
taiteensa keskeiseksi aiheeksi.

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-7740-0